

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21
סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית דן-צפון

תר"מ 42/21

העותר:

עו"ד ניסן זכריה

נגד

המשיבים:

1. מוטי ששון ראש עיריית חולון

2. עיריית חולון

ע"י עו"ד יונת דיין היועמ"ש לעיריית חולון

החלטה

תכלית עתירה זו היא הוצאת צו מניעה כנגד הופעתו של הזמר עומר אדם במופע שיתקיים ביום 27.6.18 ברחבה פתוחה בחולון שיכולה להכיל קהל המונים. ההופעה מיועדת לתושבי חולון בלבד (מקטנם ועד גדולם). היא נערכת ביוזמת מחלקת התרבות של העירייה ובמימון עירוני מלא. התושבים יצטרכו להצטייד בכרטיסים אך אלה יחולקו מטעם העירייה חינם אין כסף.

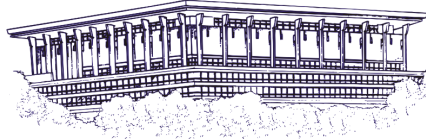
העתירה מציבה על מדוכת הדיון את שאלת הזיקה שבין הטבות משמעותיות עקיפות שרשות מקומית מעניקה לתושביה בתקופת בחירות, לבין האיסור להשתמש במשאבי הרשות לשם הטיית דעת הציבור לטובת מועמד מסוים בבחירות.

אלה עיקרי הנסיבות הצריכות לעניין.

א. עיריית חולון נוהגת מזה כשלוש שנים לקיים "מופעי קיץ" תרבותיים במימון מלא של העירייה שאליהם מוזמן קהל אלפים מתושבי העיר.

ב. המופעים מתוקצבים וכלולים בתקציב העירוני המאושר. התקציב, מן הסתם מקצה סכום מיועד למופעים הללו אך בוודאי שאינו נוקב בשם האומן שעתיד ליטול חלק בהם. ניתן להיווכח שהיו אלה אומנים ששם הילך לפנייהם.

ג. במועד שאינו ידוע ככל הנראה סמוך, או סמוך לפני, ראשית מאי שנה זו החליטה מחלקת התרבות לממש את התקציב בהופעה של הזמר עומר אדם (להלן: "ההופעה") שקהל המונים צובא על פתחי מקומות ההופעה שלו. ההחלטה להעניק לתושבי חולון בלבד זכות לכרטיס חינם להופעת הזמר כמוה כהענקת מתנה שערכה אצל מקבליה גבוה כמה מונים משוויה הכספי הנקוב.

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק יושב ראש ועדת הבחירות האזורית דן-צפון

ד. דבר ההופעה פורסם בדף הפייסבוק הרשמי של העירייה ביום 8.5.2018 ומיד ניתנה לכך תהודה כפולה ומכופלת בדפי פייסבוק פרטיים של ראש העירייה או מי מטעמו או מתומכיו. עוצמת התהודה ברורה ומוכחת גם על פי העובדה שביום החלוקה הראשון "נחטפו" הכרטיסים בתוך דקה אחת!

ה. העותר עו"ד ניסן זכריה¹ השתתף כמעט שלושה שבועות עד שהגיש אתמול את עתירתו. הוא גם נמנע מפנייה מוקדמת אל המשיבה כדרישת הדין². בעתירה נטען שההופעה היא אירוע חריג שכל תכליתו לקנות (חד משמע) את לב התושבים לאהדה לראש העירייה המכהן.

ו. ביקשתי וקיבלתי לפני כמה שעות את תגובת העירייה. נטען בה כי ההופעה, גם בלי שנדרשת כל תמורה מן התושבים, תקינה וראויה. זה משום שהעירייה ייעדה תקציב להופעות מעין אלה; תקציב דומה למה שהיה מקובל בידה בשנים האחרונות ומקובל גם ברשויות מקומיות אחרות. ההופעה חסרת כל זיקה לתעמולה עבור מועמד מסוים שכן לא יינשאו בה דברי ברכה של מי מן המועמדים או דברי ברכה כל עיקר. ראש העירייה עשוי להיות נוכח כאזרח מן השורה.

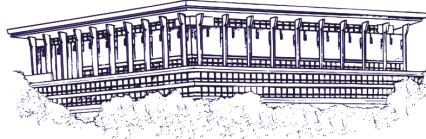
אין לי סיבה לחשוב שמימון ההופעה חורג מן התקציב המאושר. אני מניח שאכן לא יינשאו בהופעה ברכות, נאומים, "דברי פתיחה" מטעם גורם עירוני כלשהו. אתעלם גם מעניין הנוכחות של ראש העירייה אף על פי שברור שזו נוכחות שעשויה לגרוף "דיבידנדים". האם על בסיס ההנחות האמורות, אין פגם בייזום ההופעה בנסיבותיה?

אפשר להציב סימני שאלה על עריכת הופעות כאלה גם בשנים עברו. האם תכליתו של התקציב הציבורי לחלק להמונים "לחם ושעשועים"? במיוחד כאשר התקציב העירוני נשען גם על סיוע ממשלתי, דהיינו הציבור מחוץ לחולון משתתף במתנות העירייה לתושביה. למה שתושבי ירוחם או מעלות ישתתפו במימון מופעי תרבות לתושבי חולון שעה שהרשות שלהם אינה יכולה להציע להם הופעות חינם דומות? אלה שאלות שלא לי לדון בהן. אולם בעניין "שעשועים" חינם בתקופת בחירות – שאני.

בנדון דידן העירייה מפנה לדבריו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט (כתארו אז) אליקים רובינשטיין:

¹ העותר מציג עצמו כיו"ר המשמר החברתי חולון. זה אינו גוף מאוגד ולכן לדידי זה כינוי חסר משמעות לעניין עתירה זו שהעותר הדביק לעצמו.

² היום, גם זה באיחור יחסי, הפנה העותר אליי "בקשת הבהרה" שבה תיאר מהלכים שנקטו על ידו או על ידי אחרים כדי להראות שהוא "לא שקט על שמריו". המהלכים הללו אינם עולים בקנה אחד עם הנדרש מעותר על פי דיני הבחירות.

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית דן-צפון

'סבסוד של הופעות ופעילויות תרבות אחרות לנוער ולצעירים עשוי להיות פעולה ורצויה מטעם הרשות על עוד הוא נעשה בגדרי הדין והתקציב' [עתירת פוקס נ' עיריית חולון].

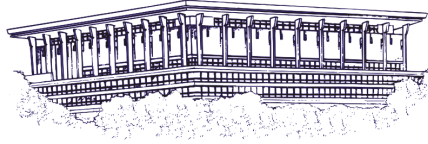
אלה דברים נכוחים. סבסוד של העירייה המוכוון כלפי נוער וצעירים, או כלפי אוכלוסיות חלשות ונזקקות או כלפי חיילים בחופשה ועוד יעדים שכל בר בי רב יכיר בנחיצותם, הוא אכן סבסוד ראוי. הזמנת כל תושבי העיר, גם כאלה שידם משגת כדי רכישת כרטיסים, למה לה?

נראה לי שהתשובה די ברורה. אין להופעה תכלית זולת הרצון לזכות באהדה רבה של התושבים המוזמנים להופעה. הא ראה שראש העירייה (או הפועלים מטעמו) ניצל מיד את פרסום דבר ההופעה כדי לנכס לעצמו את האהדה הציבורית למאורע ה"היסטורי". השופט רובינשטיין העיר בהחלטתו הנ"ל שבנסיבות מסוימות, שונות מן העניין שהתברר לפניו, עשויה פעולת סבסוד של מופע תרבותי להוות טובת הנאה שתכליתה להשפיע על שיקול הדעת של קהל בוחרים מסוים. הערה זו מתאימה לעניין ההופעה הנדון כאן.

ברור שהעירייה אינה אחראית למהלכים הפרסומיים והתעמולתיים שנעשו באמצעות דפי פייסבוק פרטיים. אולם בתקופת בחירות - והימים האלה הם ימים שאווירת הבחירות וקולותיה כבר נישאים ונשמעים - אין מקום למופעי חנם שאין בר דעת שלא יפרש אותם כמוכוונים לקניית אהדה לנבחרי הציבור המכהנים בכלל ולראש העירייה בפרט. גם כאשר מימון המופעים אינו חורג מן התקציב הייעודי, המימון של הופעה שהביקוש לה רב במיוחד שיש לה השלכה מיידית על דעת הבוחרים מוגזם בעליל. כמוהו כהעמדת נתח מן התקציב המאושר לטובת מועמד מסוים. זה, בנסיבות, מהלך פסול.

אחרי שאמרתי את מה שאמרתי החלטתי שאין מקום שאוציא צו מניעה כנגד המופע. אלה טעמי:

- א. ההשתרות של העותר והימנעותו מפנייה מקדימה כדין אפשרו את תחילת מימוש חלוקת הכרטיסים להופעה.
- ב. במידה מסוימת המעשה כבר נעשה ולסיכול המשכתו יש תוצרי לוואי לא פשוטים (אם בצורך להוסיף ולהוציא מכספי הציבור כדי לפצות את הזמר ואם בעוגמת הנפש של התושבים).
- ג. אין טעם בצו מניעה כלפי מעשה עשוי וכאמור אפשר לראות בעניין ההופעה לפחות ראשית מעשה שכבר נעשה.
- ד. דומה לי שדי בהנחיה שהיא למעשה צו למניעת הישנות התופעה, הן בקיץ והן בסתיו עד לבחירות (בהקשר זה אין למנוע לחלוטין הופעות שהן מדודות בהיקפן ומוכוונות לאוכלוסיות מתאימות. גם באלה עדיף לנקוט זהירות וצמצום מרבי).

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21
סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית דן-צפון

חרף דחיית הבקשה אני מחייב את כל אחד מן המשיבים בתשלום הוצאות העותר בסך 2500 ש"ח (בסה"כ 5000 ש"ח). אציין שאלמלא מחדלי העותר היה מקום להגדלת שיעור ההוצאות.

אני מורה לעירייה לפרסם החלטה זו במלואה בדף הפייסבוק הרשמי של העירייה.

ניתנה היום כ"א סיון, תשע"ח (4 יוני, 2018) בהעדר הצדדים

ועדת הבחירות המרכזית תמציא את ההחלטה בהקדם לצדדים

פרופ' עודד מודריק
סגן נשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי תל אביב
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית דן - צפון